

NÜKLEER TESİSLERİN VE NÜKLEER MADDELERİN FİZİKSEL KORUNMASI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde barışçıl nükleer faaliyetlerde kullanılan nükleer maddeler ile nükleer tesislerin sabotaj ve hırsızlığa karşı korunması için alınması gereken fiziksel koruma önlemlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, nükleer tesisler ile bulunduran, kullanılan, depolanan veya taşınan nükleer maddeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/7/1982 tarihli ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (k) bentleri ile 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine, 11 inci maddesine ve 18/11/1983 tarihli ve 83/7405 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Nükleer Tesislere Lisans Verilmesine İlişkin Tüzüğün 13, 14, 25, 35, 39, 45 ve 50 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- Alıcı: Gönderilen nükleer maddeyi teslim alacak tüzel kişiyi,
- Anahtar: Mekanik, kartlı, biyometrik, lazer optik, elektronik ve benzeri her türlü kilit açma mekanizmasını,
- Bilgi emniyeti: Bilgilerin gizlilik, bütünlük ve geçerliliğini muhafaza etmek amacıyla yetkisiz erişim, kullanım, ifşa etme, tahrifat, tadilat, değiştirme, inceleme, kopyalama, kaydetme veya imha etme gibi fiillere karşı korunması ve saklanması sağlanması,
- Bilmesi gereken prensibi: Herhangi bir konu veya işi ancak görev veya sorumlulukları gereği öğrenmekle, incelemekle, gereğini yerine getirmekle ve korumakla yükümlü bulunanların yetkileri düzeyinde bilgi sahibi olması ve erişim sağlanmasını,
- Denetim: Fiziksel koruma denetimlerini,
- Derinliğine savunma: Fiziksel koruma sisteminin tasarımında kullanılan, saldırganın amacını gerçekleştirmesini önlemek veya caydırmak için aşmak zorunda bırakılacağı benzer veya farklı çoklu engeller oluşturma kavramını,
- Devriye: Koruma görevlilerinin korunan alanın içi veya etrafındaki fiziksel koruma sistem bileşenlerini düzenli veya düzensiz zaman aralıklarında dolaşarak gerçekleştirdikleri kontrol faaliyetini,
- Fiziksel bariyer: Kontrollü girişler dışında nükleer tesise girişi engellemek için oluşturulan çit, duvar veya benzeri diğer düzenekleri,
- Fiziksel koruma sistemi: Personel, iletişim ve emniyet teknolojileri unsurları kullanılarak nükleer tesislerde ve nükleer maddelerin taşınması sırasında meydana gelebilecek sabotaj, hırsızlık veya diğer kötü niyetli faaliyetlere karşı tespit etme, geciktirme ve gerektiğinde karşılık verme fonksiyonlarını yerine getirmek üzere oluşturulan, etkinliği ve yeterliliği sürekli analiz edilen ve güncellenen geniş kapsamlı koruma sistemini,
- Gönderici: Nükleer maddeyi gönderilmek üzere hazırlayan ve alıcıya gönderen, nükleer madde taşıma belgesinde gönderici olarak belirtilen tüzel kişiyi,
- Hayati alan: Korunan alanın içerisinde yer alan ve sabotaja maruz kalması durumunda doğrudan veya dolaylı olarak kabul edilemez radyolojik sonuçlara neden olabilecek ekipman, sistem, cihaz veya nükleer maddelerin bulunduğu alanı,
- Hırsızlık: Nükleer maddelerin çalınmasını,
- İç alan: Korunan alanın içerisinde yer alan ve I. sınıf nükleer maddelerin bulundurulduğu, kullanıldığı veya depolandığı alanı,
- İntrüzyon: Bir nükleer tesise veya nükleer maddenin bulunduğu yere hırsızlık, sabotaj veya kötü niyetli bir amaç için izinsiz veya yetkisiz girme eylemini,
- Kolluk kuvvetleri: Nükleer tesislere ve nükleer maddelere karşı yapılabilecek sabotaj ve hırsızlık girişimlerine doğrudan karşılık verecek olan karada Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, denizde Sahil Güvenlik Komutanlığı ile ilgili diğer kurumların donanımlı, eğitilmiş ve silahlı saha dışı güçlerini,
- Kontrollü alan: Bir nükleer tesiste, varsa korunan alanı kapsayan, giriş ve çıkışı kontrol altında tutulan ve III. sınıf nükleer maddelerin bulundurulduğu, kullanıldığı veya depolandığı alanı,
- Koruma görevlileri: Saldırına ilk karşılık verecek olan, giriş ve çıkış kontrolü yapan, ziyaretçilere nezaret eden, devriye gezen, sürekli gözetim yapan, alarm değerlendirilmesi yapabilen ve yaptığı iş hakkında eğitilmiş silahlı veya silahsız özel görevlileri,
- Korunan alan: Kontrollü alan içerisinde yer alan ve varsa iç alanları ve hayati alanları kapsayan, etrafı fiziksel bariyer veya bariyerlerle çevrilmiş gözetim altında tutulan, giriş çıkış kontrolü olan ve II. sınıf nükleer maddelerin bulundurulduğu, kullanıldığı veya depolandığı alanı,
- Kurum: Türkiye Atom Enerjisi Kurumunu,
- Merkezi Alarm İstasyonu (MAİ): Nükleer tesis yönetimi, kolluk kuvvetleri ve koruma görevlileri ile kesintisiz haberleşmeyi sağlayacak teknik özellikte donatılmış, alarmların sürekli olarak izlendiği ve değerlendirildiği bina veya odayı,
- Nükleer emniyet: Nükleer madde ve nükleer tesisleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimleri engellemek, tespit etmek ve gerektiğinde karşılık vermek üzere gerekli fiziksel koruma önlemlerinin alınmasını ve etkinliğinin sürdürülmesini,
- Nükleer emniyet kültürü: Nükleer emniyet ile ilgili faaliyetlerde yer alan tüm kişi, kurum ve kuruluşların söz konusu faaliyetler yürütülürken nükleer emniyeti garanti altına almak için gereken her türlü inanış, davranış ve alışkanlıkların edinilmesi, desteklenmesi, gelişmesi ve önem vermesini,
- Nükleer güvenlik: Nükleer tesislere ilişkin faaliyetler sırasında birey, toplum ve çevrenin radyasyondan korunmasını sağlamak üzere uygun koşulların oluşturulması, kazaların önlenmesi veya kaza sonuçlarının hafifletilmesi,
- Nükleer madde: Bu Yönetmeliğin ekinde verilen Nükleer Maddelerin Sınıflandırılması tablosunda yer alan miktar ve özellikteki maddeleri,
- Nükleer tesis: Kurum tarafından nükleer emniyetin ve nükleer güvenliğin göz önüne alınması gerektiği belirlenen, nükleer maddenin üretildiği, işlendiği, kullanıldığı, bulundurulduğu, yeniden işlendiği veya depolandığı her türlü tesisi,
- Sabotaj: Radyoaktif madde salmak veya radyasyona maruz bırakmak suretiyle doğrudan veya dolaylı olarak tesis çalışanlarının, halkın ve çevrenin sağlık ve güvenliğini tehlikeye sokabilecek, nükleer tesislere veya nükleer maddelere karşı yapılan saldırı dahil her türlü kötü niyetli, zarar verici ve kasıtlı hareketi,
- Saha: Nükleer tesisin yer aldığı etrafı fiziksel bariyerlerle çevrili, giriş ve çıkışı kontrollü ve yetkilendirilen kişinin otoritesi altında olan yer,
- Tasarım Esas Tehdit (TET): Fiziksel koruma sisteminin tasarımına temel teşkil eden, nükleer madde hırsızlığı veya sabotajla sonuçlanabilecek olan potansiyel olarak en güçlü tehdidi,
- Taşıma: Nükleer maddelerin, ülke içinde veya ülke dışında, göndericinin tesisinden başlayıp alıcının tesisinde sona eren ve bu işe uygun herhangi bir taşıma aracıyla yapılan sevkiyatını,
- Taşıma Kontrol Merkezi (TKM): Nükleer maddeyi taşıyan aracı sürekli izleyen, taşıyıcı, alıcı, gönderici, koruma görevlileri ve kolluk kuvvetleri arasında sürekli iletişim sağlayan yeri,
- Taşıyıcı: Bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde nükleer madde taşımayı üstlenen gerçek ya da tüzel kişileri,
- Uluslararası taşıma: Bir nükleer madde yükünü herhangi bir taşıma şekli ile Türkiye sınırları dışına çıkartılması amacıyla göndericinin tesisinden başlayarak alıcı ülkede taşımanın son bulacağı tesise varmasıyla veya başka bir devletten Türkiye'deki bir tesise varmasıyla son bulacak taşımayı,
- Yetki: Bir faaliyeti yerine getirmek üzere Kurum tarafından verilen lisans, izin veya onayı,
- Yetkilendirilen kişi: Nükleer emniyet veya nükleer güvenlik ile ilgili olarak Kurumdan yetki alınmasını gerektiren herhangi bir faaliyeti yerine getirmek üzere Kurum tarafından yetkilendirilmiş gerçek veya tüzel kişiyi,
- Yetkilendirme: Nükleer emniyet veya nükleer güvenlik ile ilgili faaliyetlerini Kurumun düzenlemelerine uygun şekilde yürütmesi için gerçek veya tüzel kişilere belirli prosedürler uyarınca Kurum tarafından yetki verilmesi işlemini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlke ve Hükümler

Nükleer emniyet kültürü

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmelik kapsamına giren faaliyetlerde bulunan tüm kişi, kurum ve kuruluşlar nükleer emniyet kültürünü yürüttükleri faaliyetlere en üst seviyede yansıtır.

Nükleer emniyet ve nükleer güvenlik

MADDE 6 – (1) Yetkilendirilen kişi, nükleer emniyet ve nükleer güvenlik unsurlarını birlikte analiz etmek ve birbirlerinin etkinliklerini zayıflatmayacak şekilde bir fiziksel koruma sistemi kurmakla yükümlüdür.

Fiziksel korumanın hedefi

MADDE 7 – (1) Fiziksel korumanın hedefi, yetkilendirilen kişinin bu Yönetmelik gereğince bir fiziksel koruma sistemi kurup etkin bir şekilde işleterek nükleer maddeleri ve nükleer tesisleri hedef alan hırsızlık, sabotaj veya diğer kötü niyetli girişim ve olayların önlenmesini, olasılıklarının ve etkilerinin en aza indirilmesini, nükleer maddenin çalınması veya kaybolması durumunda söz konusu maddenin mümkün olan en kısa sürede bulunup yerine konulmasını sağlayarak birey, toplum ve çevrenin korunmasıdır.

(2) Yetkilendirilen kişi fiziksel koruma hedeflerine ulaşmak için derinliğine savunma uygulamakla yükümlüdür.

Sorumluluk

MADDE 8 – (1) Yetkilendirilen kişi, Kurum tarafından yetkilendirme yapılan faaliyetlerin yürütülmesi sırasında fiziksel korumanın sağlanmasından birinci derecede sorumludur. Kurum da dahil olmak üzere faaliyetlerle ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşların etkinlikleri ve sorumlulukları yetkilendirilen kişinin sorumluluğunu azaltmaz veya ortadan kaldırmaz.

(2) Kurum tarafından yetki gerektirmeyen faaliyetlerin yürütülmesi sırasında, faaliyetlere ilişkin fiziksel korumanın sağlanmasından faaliyetleri yürüten gerçek veya tüzel kişi sorumludur.

Tasarıma esas tehdit belirlenmesi

MADDE 9 – (1) Fiziksel koruma sisteminin tasarımı için Kurum koordinasyonunda, Milli Güvenlik Kurulunu oluşturan kurum ve kuruluşların temsilcileri ve ilgili diğer kurum ve kuruluşların işbirliği ile TET belirlenir ve yetkilendirilen veya yetkilendirme için başvuran kişiye “Çok Gizli” gizlilik derecesi ile bildirilir.

(2) TET değerlendirmesi olağanüstü durumlarda veya en fazla beş yılda bir bu maddenin birinci fıkrasına uygun olarak yenilenir.

(3) TET bilgisi, “Çok Gizli” gizlilik derecesine sahiptir ve TET belirleme çalışmalarında yer alan kurum, kuruluşlar ve temsilcileri ile yetkilendirilen veya yetkilendirme için başvuran kişi tarafından bilmesi gereken prensibine uygun olarak korunur.

Fiziksel koruma sistemi ve programı

MADDE 10 – (1) Yetkilendirilen kişi, bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde fiziksel koruma sisteminde yer alacak önlemleri almak üzere ve TET esas alınmak suretiyle bir fiziksel koruma programı hazırlamakla yükümlüdür.

(2) Yetkilendirilen kişi TET’de değişmesi durumunda, değişikliğin fiziksel korumaya etkilerini analiz ederek gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

(3) Fiziksel koruma programı;

a) Fiziksel koruma sorumlularını gösteren bir organizasyon şemasını,

b) Sahanın bulunduğu yerin imar planını,

c) Saha yerleşim planını,

ç) Nükleer tesis ve ilgili diğer bina ve bölümleri tanımlayan planları, bu bölümlerde bulundurulanan, kullanılan veya depolanan nükleer maddelere ilişkin bilgileri,

d) Fiziksel koruma sistemine ait tüm bileşenleri,

e) Koruma görevlileri ve kolluk kuvvetlerinin eğitimini ve korunan alanlara intrüzyon olduğunda uygun karşılık verme prosedürlerini ve fiziksel koruma acil durum eylem planını,

içerir.

(4) Nükleer maddelerin taşınması ile ilgili fiziksel koruma planı bu Yönetmeliğin nükleer maddelerin taşınması ile ilgili bölümünde belirtilen hususlara uygun olarak hazırlanır.

Fiziksel koruma programının onayı

MADDE 11 – (1) Fiziksel koruma programı Kurum tarafından onaylanmadan nükleer tesis işletmeye alınmaz, nükleer madde bulundurulamaz, kullanılamaz veya depolanamaz.

(2) Yetkilendirilen veya yetkilendirme için başvuran kişi, nükleer tesisler için fiziksel koruma programını nükleer tesisin lisanslanması sürecinde inşaat lisansı başvurusu ile birlikte “Çok Gizli” gizlilik derecesi ile Kurumun onayına sunmakla yükümlüdür. Lisanslama sürecinin devamında fiziksel koruma programı gerektiği zaman güncellenir ve yetkilendirilen veya yetkilendirme için başvuran kişi tarafından tekrar “Çok Gizli” gizlilik derecesi ile Kurumun onayına sunulur.

(3) Nükleer maddelerin taşınması ile ilgili alınacak fiziksel koruma önlemlerini ve acil durum eylem planını da içeren bir fiziksel koruma planı “Çok Gizli” gizlilik derecesi ile Kurumun onayına sunulmadan ve Kurum tarafından onaylanmadan nükleer madde taşınmaz.

(4) Nükleer tesiste, nükleer madde bulundurulanan yerde veya planlanan bir nükleer madde taşınmasında fiziksel koruma programının uygulanmasını etkileyecek bir değişiklik meydana gelmesi durumunda, değişikliği yansıtan yeni fiziksel koruma programı “Çok Gizli” gizlilik derecesi ile tekrar Kurumun onayına sunulur.

(5) Kurum tarafından fiziksel koruma programlarına ilişkin verilecek onay, fiziksel koruma sistemine, acil durum eylem planına ve özel durumlara göre sınırlamalar ve şartlar içerebilir.

Taşıma fiziksel koruma planı

MADDE 12 – (1) Gönderici, taşıma gerçekleştirilmeden önce güzergah, alternatif güzergahlar, bekleme yerleri, gönderilecek yerdeki teslim düzenlemeleri, taşıma devri işlemleri; taşıyıcının, alıcının, teslim alacak olan yetkili kişilerin kimlikleri, taşıma prosedürleri, kaza prosedürleri, acil durum eylem planı, diğer sorumlu personelin kimlik bilgileri ve görevleri, raporlamaya ilişkin bilgi ve belgeler ile Kurum tarafından istenebilecek diğer bilgi ve belgeleri kapsayan taşıma fiziksel koruma planını “Çok Gizli” gizlilik derecesi ile Kuruma sunmakla yükümlüdür. Kurum gerekli görürse yerinde fiili inceleme yaptıktan sonra onay verir. Plan Kurum tarafından onaylanmadan taşıma gerçekleştirilemez.

(2) Acil durum eylem planı, çalınan veya kaybolan nükleer maddenin en kısa sürede bulunup yerine konulmasını kolaylaştıracak düzenlemeleri de içerir.

Raporlar

MADDE 13 – (1) Yetkilendirilen kişi, nükleer maddenin çalınması, kaybolması ve nükleer madde veya nükleer tesislere yönelik sabotaj girişimlerini, gerekli önlemlerin alınmasını sağlayarak derhal Kuruma haber vermekle ve bu tarihten sonra en geç on beş takvim günü içinde ayrıntılı bir olay raporunu Kuruma sunmakla yükümlüdür.

(2) Kurum herhangi bir olağanüstü olay veya durum için yetkilendirilen kişiden özel rapor talep edebilir.

(3) Nükleer tesis ve nükleer maddelere karşı kötü niyetli bir hareketten şüphelendiğinde, durum delilleri ortaya konularak yetkilendirilen kişi tarafından derhal Kuruma rapor edilir.

İşbirliği

MADDE 14 – (1) Yetkilendirilen kişi, nükleer tesisin kurulma aşamasında Kurum’un onayını alarak fiziksel koruma ile ilgili işbirliğinin sağlanması amacıyla kolluk kuvvetleri ile temasa geçmek ve yazılı mutabakata dayalı bir işbirliği tesis etmekle yükümlüdür. Yazılı mutabakatta, kolluk kuvvetleri tarafından sağlanacak fiziksel koruma ile ilgili görevler, sorumluluklar, tatbikatlar ve ilgili diğer hususlar net bir şekilde tanımlanır.

Bilgi emniyeti

MADDE 15 – (1) Nükleer tesislerin ve nükleer maddelerin fiziksel korunması ile ilgili bilgi emniyetinin sağlanmasından yetkilendirilen kişi sorumludur.

(2) Fiziksel koruma programları “Çok Gizli” gizlilik derecesi ile Kuruma sunulur ve saklanır. Nükleer tesislerin ve nükleer maddelerin fiziksel korunmasını tehlikeye atacak özel ve detaylı bilgilere yetkisiz erişimi ve bu bilgilerin açıklanmasını engelleyecek uygun koruma önlemleri alınır.

(3) Fiziksel koruma sistemine ait hassas bilgilere erişim, bilmesi gereken prensibine uygun olarak sınırlandırılır. Sabotaja veya nükleer madde hırsızlığına imkan verebilecek bilgiler idari olarak yüksek derecede gizlilikle korunur.

(4) Fiziksel koruma sisteminde yer alan bütün bilgisayarlar, elektronik iletişim araçları, bilgisayar programları ve bilgisayar kütükleri kötü niyetli amaçlara karşı korunur. Bu bilgisayarlara internet bağlantısı yapılamaz.

Nükleer madde sınıfları

MADDE 16 – (1) Nükleer madde sınıfları fiziksel koruma sistemi tasarımında dikkate alınır.

(2) Yetkilendirilen kişi;

a) Yetki aldığı faaliyetle ilgili nükleer maddeleri madde tipi, miktarı, izotop bileşimi, fiziksel ve kimyasal formu ve radyoaktivite seviyesine bağlı olarak ve nükleer silah ya da patlayıcı yapımında kullanılabilme riski temel alınarak hazırlanmış Ek-1’de verilen tabloya göre sınıflandırmak,

b) Nükleer maddelere ilişkin alınması gereken fiziksel koruma önlemlerini madde sınıflanmasına göre yapmak,

c) Farklı sınıflarda nükleer madde bulunduran binaları bulundurdıkları nükleer maddelerin sınıflarına göre fiziksel koruma önlemlerine tabi tutmak veya toplam madde miktarını dikkate alarak tesisin tümü için tek bir madde sınıfı belirlemek ve belirlenen madde sınıfına göre fiziksel koruma önlemleri almakla

yükümlüdür.

(3) İşlanmadan önce I. veya II. sınıf nükleer madde olarak sınıflandırılmış diğer yakıtlar, zırlama olmaksızın yakıttan 1 metre uzaklıktaki radyasyon doz hızının 1 Gy/saat (100 rad/saat) değerini aşması durumunda sırasıyla II. ve III. sınıf nükleer maddelerin gerektirdiği şekilde korunur.

(4) Ek-1'de belirtilen madde sınıflarının dışında kalan maddelerin korunmasından ilgili faaliyeti yürüten gerçek veya tüzel kişi sorumludur.

(5) Herhangi bir nükleer faaliyette kullanılmayacak durumda olan, çevreye etkisi en aza inmiş veya pratik olarak tekrar kullanılamaz hale gelmiş olduğu Kurum tarafından onaylanan nükleer maddelerin bulunduğu yere hırsızlık veya diğer kötü niyetli amaçlarla erişimin engellenmesinden söz konusu nükleer maddeleri bulunduran gerçek veya tüzel kişiler sorumludur.

Merkezi alarm istasyonu

MADDE 17 – (1) Yetkilendirilen kişi MAİ'yi herhangi bir tehdit durumunda dahi fonksiyonlarını yerine getirebilecek sağlamlıkta tasarlamakla yükümlüdür.

(2) MAİ korunan alan içerisinde yer alır. Fonksiyonlarını daha etkin bir şekilde yerine getirebileceği farklı bir yer olması durumunda korunan alan dışında da bulunabilir.

(3) MAİ'ye girişler yetkili kişi ve bu kişinin görevlendirdiği güvenilirliği önceden tespit edilmiş personelle sınırlanır.

(4) İntrüzyon dedektörlerinin ve kameraların tüm verileri, görevlilerin sürekli olarak bulunduğu MAİ'ye iletilir. Alarmların izlenmesi, değerlendirilmesi ve karşılık verilmesi ile ilgili tüm verilerin kayıtları MAİ'de yer alan arşivde en az beş yıl süresince tutulur.

(5) MAİ, intrüzyon dedektörleri, alarm cihazları ve iletişim hatlarında kesintisiz güç kaynağı kullanılır ve bu kaynaklar kötü niyetli eylemlere karşı korunur.

(6) MAİ ve kolluk kuvvetleri arasında tespit, değerlendirme ve karşılık verme faaliyetlerinde kullanılmak üzere kolluk kuvvetlerinin haberleşme sistemleri ile uyumlu süreklilik, yedeklilik ve çeşitlilik özellikleri olan iki yönlü sesli iletişim sistemleri kurulur. Benzer bir sistem, koruma görevlileri ile MAİ arasında da bulunur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Nükleer Maddelerin Bulundurulması, Kullanılması ve Depolanması Sırasında

Hırsızlığa Karşı Alınması Gereken Fiziksel Koruma Önlemleri

Nükleer maddelerin bulundurulması, kullanılması ve depolanması sırasında hırsızlığa karşı alınması gereken fiziksel koruma önlemlerine ilişkin genel hükümler

MADDE 18 – (1) Fiziksel koruma sistemi, tesisin tasarımında dikkate alınır.

(2) Yetkilendirilen kişi;

a) Nükleer maddeleri sınıflarına göre belirlenen alanlarda bulundurmak, kullanmak, depolamak ve bu Yönetmelik uyarınca gerekli önlemlerin alınmasını sağlamak,

b) Nükleer maddelerin bulunduğu alanlara veya tesislere girecek kişilerin sayısını mümkün olan en az kişi ilkesine uygun şekilde sınırlandırmak,

c) Tesis çalışanlarının yılda en az bir defa yaptıkları işlere ve bilmesi gereken prensibine uygun olarak fiziksel koruma konusunda eğitilmesini sağlamakla, yükümlüdür.

Kontrollü alanlar

MADDE 19 – (1) III. sınıf nükleer maddelerin bulundurulduğu yerler fiziksel koruma programında kontrollü alan olarak belirlenir. Kontrollü alanlarda;

a) Giriş ve çıkışlar kontrol altında tutulur, yazılı ve görüntülü kayıt altına alınır,

b) Giriş veya çıkış yapan kişiler, araçlar ve paketler aranır.

Korunan alanlar

MADDE 20 – (1) II. sınıf nükleer maddelerin bulundurulduğu yerler fiziksel koruma programında korunan alan olarak belirlenir. Korunan alanlarda;

a) Giriş noktalarının mümkün olan en az sayıda olması sağlanır.

b) Giriş ve çıkış yapan herkesin kimlikleri doğrularak bunlara uygun giriş kartları verilir ve kayıt altına alınır.

c) Korunan alana girme yetkisine sahip olacak aday personel yetkilendirilen kişi tarafından belirlenir. Belirlenen kişilere ait kimlik bilgileri ve güvenlik soruşturmasına temel teşkil edecek olan diğer bilgi ve belgeler Kuruma sunulur. Bu bilgi ve belgeler Kurum tarafından ilgili diğer kurumlara sunulacak güvenlik soruşturması yaptırılır. Soruşturma sonucunda, gerekçe gösterilmeksizin, korunan alanlara girmesi uygun bulunmayan kişiler yetkilendirilen kişiye Kurum tarafından bildirilir. Bu kişilerin bu alanlara girmesine izin verilmez.

ç) Güvenlik soruşturması yapılmamış geçici onarım, hizmet veya inşaat işçileri ile diğer ziyaretçilere nezaretsiz giriş ve çıkış yetkisi olan personel tarafından nezaret edilir.

d) Nükleer madde hırsızlığını önlemek için giriş veya çıkış yapan kişiler, araçlar ve paketler aranır.

e) Hiçbir hususi motorlu taşıt korunan alana giremez. Bu alanlara erişim tesis yönetimi tarafından sağlanan tesise özel araçlarla yapılır.

f) Korunan alanın çevresi fiziksel bariyerlerle çevrilir. Ancak bazı durumlarda, Kurumun onayı alınarak binanın duvarları da fiziksel bariyer olarak tanımlanabilir.

g) Korunan alanı çevreleyen fiziksel bariyerlere intrüzyon dedektörleri ve kameralar yerleştirilir. Dedektör veya kameralar tarafından tespit edilen olayları zamanında değerlendirmek üzere MAİ'ye bağlı bir alarm sistemi kurulur.

ğ) Korunan alanın çevresinde yeterince aydınlatılan boş ve açık alanların bulunması sağlanır. İntrüzyon açısından potansiyel tehlike oluşturabilecek noktalara özel dikkat gösterilir.

İç alanlar

MADDE 21 – (1) I. sınıf nükleer maddelerin bulundurulduğu yerler fiziksel koruma programında iç alan olarak belirlenir. İç alanlar korunan alanların içinde yer alır. İç alanlarda, korunan alanlar için alınan önlemlere ek olarak;

a) İç alanın tavanı, duvarları ve zemini intrüzyonu engelleyecek şekilde tasarlanırlar ve yapılır.

b) Hususi motorlu taşıtlar iç alanlara giremez.

ç) İç alana girildiğinde, giren kişinin iç alanda bulunduğu süre boyunca iki veya daha fazla yetkili personel sürekli gözetim yapar.

ç) Nükleer maddelerin iç alanlarda yer değiştirmesi yetkilendirilen kişinin sorumluluğundadır.

d) İç alanlara giriş ve çıkışların sayısı en az olacak şekilde düzenlenir. Tüm acil çıkış noktaları ve diğer potansiyel giriş olabilecek yerler intrüzyon dedektörleri ile donatılır ve MAİ'ye bağlanan bir alarm sistemi kurulur.

e) İç alanlar çalışan trafiğinin fazla olduğu yerlerin yakınında kurulamaz.

III. sınıf nükleer maddeler için alınması gereken önlemler

MADDE 22 – (1) III. sınıf nükleer maddelerin bulundurulması, kullanılması ve depolanması sırasında aşağıdaki önlemler alınır:

a) III. sınıf nükleer maddeler kontrollü alanlarda bulundurulur, kullanılır veya depolanır,

b) İntrüzyon tespiti ve koruma görevlileri ile kolluk kuvvetlerinin görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli şartlar sağlanır.

II. sınıf nükleer maddeler için alınması gereken önlemler

MADDE 23 – (1) II. sınıf nükleer maddeler sadece korunan alan içinde bulundurulur, kullanılır veya depolanır.

(2) II. sınıf nükleer maddelerin depolandığı alanların ve nükleer maddelerin saklandığı dolapların anahtarlarına sahip olanlar ile bu bölümlere giriş ve çıkış yetkisi bulunan kişilerin belirlenmesi ve kayıtlarının tutulması yetkilendirilen kişinin sorumluluğundadır. Bunun için yapılan düzenlemeler aşağıdaki hususları içerir:

a) Çoğaltılma olasılığı en düşük olan anahtar tiplerinin ve ele geçirilmesi en zor olan şifre kombinasyonlarının seçilmesine özen gösterilir. Anahtarların kimde ve nerede olduğunun takibi için gerekli düzenlemeler yapılır,

b) Şifreler belirli aralıklarla değiştirilir,

c) Herhangi bir şüphe veya tehlike olduğu düşünüüyorsa kilitler, anahtarlar ve şifreler derhal değiştirilir.

(3) II. sınıf nükleer maddeleri kullananlar maddeleri bir sonraki kullanıcıya teslim ederken herhangi bir olağanüstü durum olmadığını ve nükleer maddenin alınmadığını tespit etmek ve raporlamak, eğer şüphelenilen bir durum varsa bir üst yetkiliye durumu derhal rapor etmek zorundadır.

(4) II. sınıf nükleer maddelerin korunan alanlarda yerlerinin değiştirilmesi yetkilendirilen kişinin sorumluluğundadır. Nükleer maddelerin iki korunan alan arasında yerlerinin değiştirilmesi veya bu alanların dışına çıkarılması durumunda, taşıma sırasında alınması gereken fiziksel koruma önlemlerinin yerine getirilmesi zorunludur.

(5) Yetkilendirilen kişi, herhangi bir hırsızlığa etkin bir şekilde karşı koymak üzere karşılık verecek olan koruma görevlilerinin ve kolluk kuvvetlerinin eğitimini ve korunan alanlara intrüzyon olduğunda uygun karşılık verme prosedürlerini de içeren bir acil durum eylem planı hazırlamakla yükümlüdür. Koruma görevlileri ve kolluk kuvvetleri arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi amacıyla düzenli tatbikatlar yapılır. Tesisteki diğer çalışanlar acil durum eylem planının uygulanmasına ilişkin olarak koruma görevlileri, kolluk kuvvetleri ve tesisin güvenli bir şekilde çalışmasından sorumlu kişiler ile işbirliğinin sağlanmasına yönelik hazırlıklı olunması için eğitilir.

(6) Tatbikatlar da dahil olmak üzere acil tahliye koşullarında da nükleer maddenin korunduğundan emin olacak şekilde gerekli düzenlemeler yapılır.

(7) Yetkilendirilen kişi intrüzyon tespiti, değerlendirme ve iletişim sistemleri yanı sıra diğer fiziksel koruma fonksiyonlarının da kesintisiz çalıştığını düzenli aralıklarla test etmek ve herhangi bir yetersizlik tespit edilmesi durumunda gerekli düzeltici faaliyetleri en kısa sürede yerine getirmekle yükümlüdür.

I. sınıf nükleer maddeler için alınması gereken önlemler

MADDE 24 – (1) I. sınıf nükleer maddeler sadece korunan alanın içinde yer alan iç alanlarda bulundurulur, kullanılır veya depolanır.

(2) I. sınıf nükleer maddelerin depolama alanları sürekli olarak kilitli tutulur ve kullanılmadıkları zamanlarda alanlar aktif hale getirilir. Kilitlerin anahtarları sınırlı sayıda bulundurulur ve sadece korunan alan içinde muhafaza edilir. Depolama alanlarına girişler yetkili kişilerle sınırlanır ve diğer kişiler bu alanlara sadece yetkili kişilerin nezareti altında giriş yapabilir. I. sınıf nükleer maddelerin tenha çalışma alanlarında bulunması durumunda nükleer maddenin korunması için intrüzyon tespit ve değerlendirme sistemlerinin kurulmasının yanı sıra koruma görevlilerinin bina dışında devriye gezmeleri gibi özel yöntemlere başvurulur.

(3) I. sınıf nükleer maddeleri kullananlar maddeleri bir sonraki kullanıcıya teslim ederken herhangi bir olağanüstü durum meydana gelmediğini ve nükleer maddenin çalınmadığını tespit etmek ve raporlamak, eğer şüpheli bir durum varsa bir üst yetkiliye durumu derhal rapor etmek zorundadır.

(4) I. sınıf nükleer maddelerin depolandığı alanların ve dolapların anahtarlarına sahip olanların ve bu bölümlere giriş ve çıkış yetkisi bulunan kişilerin kaydı tutulur. Bunun için yapılan düzenlemeler aşağıdaki hususları içerir:

a) Çoğaltılma olasılığı en düşük olan anahtar tiplerinin veya ele geçirilmesi en zor olan şifre kombinasyonlarının seçilmesine önem verilir ve anahtarların kimde ve nerede olduğunun takibi için gerekli düzenlemeler yapılır.

b) Şifreler belirli aralıklarla değiştirilir.

c) Herhangi bir şüphe veya tehlike olduğu düşünülüyorsa kilitler, anahtarlar ve şifreler derhal değiştirilir.

(5) I. sınıf nükleer maddelerin iç alanlarda ve korunan alanlar içerisinde yerlerinin değiştirilmesi yetkilendirilen kişinin sorumluluğundadır. Nükleer maddelerin iki korunan alan arasında yerlerinin değiştirilmesi veya bu alanların dışına çıkarılması durumunda taşıma sırasında gerekli fiziksel koruma önlemlerinin yerine getirilmesi zorunludur.

(6) Yetkilendirilen kişi, herhangi bir hırsızlığa etkin bir şekilde karşı koymak üzere karşılık verecek olan koruma görevlilerinin ve kolluk kuvvetlerinin eğitimini ve korunan alanlara intrüzyon olduğunda uygun karşılık verme prosedürlerini de içeren bir acil durum eylem planı hazırlamakla yükümlüdür. Koruma görevlileri ve kolluk kuvvetleri arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi amacıyla düzenli tatbikatlar yapılır. Tesisteki diğer çalışanlar acil durum eylem planının uygulanmasına ilişkin olarak koruma görevlileri, kolluk kuvvetleri ve tesisin güvenli bir şekilde çalışmasından sorumlu kişiler ile işbirliğinin sağlanmasına yönelik hazırlıklı olunması için eğitilir.

(7) Tatbikatlar da dahil olmak üzere acil tahliye koşullarında da nükleer maddenin korunduğundan emin olacak şekilde gerekli düzenlemeler yapılır.

(8) Yetkilendirilen kişi intrüzyon tespiti, değerlendirme ve iletişim sistemleri yanı sıra diğer fiziksel koruma fonksiyonlarının da kesintisiz çalıştığını düzenli aralıklarla test etmek ve herhangi bir yetersizlik tespit edilmesi durumunda gerekli düzeltici faaliyetleri en kısa sürede yerine getirmekle yükümlüdür.

(9) Mesai saatleri dışında koruma görevlilerince veya Merkezi Alarm İstasyonu personelince kolluk kuvvetlerine, planlanan aralıklarla rapor verilir. Koruma görevlileri, görevleri için eğitilir ve görevlerini yerine getirebilecek yeterlilikte donatılır. Koruma görevlilerinin silahlı olmadığı durumlarda, kolluk kuvvetlerinin olaya zamanında müdahale edebilmesini ve silahlı saldırılara karşılık verilebilmesini sağlayıcı önlemler alınır.

(10) Tesiste I. sınıf nükleer madde bulunması durumunda koruma görevlilerinin korunan alanda devriye gezmeleri zorunludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Nükleer Tesislere ve Nükleer Maddelere Yönelik Sabotajlara Karşı Alınması Gereken Fiziksel Koruma Önlemleri

Nükleer tesislere ve nükleer maddelere yönelik sabotajlara karşı alınması gereken fiziksel koruma önlemlerine ilişkin genel hükümler

MADDE 25 – (1) Yetkilendirilen kişi;

a) Nükleer tesislere bulunan nükleer maddelerin kullanılması ve depolanması sırasında madde sınıflarına göre hırsızlığa karşı alınması gereken fiziksel koruma önlemlerine ek olarak fiziksel bariyerler, teknik donanım, koruma görevlileri ve kolluk kuvvetlerinin kullanımını da içeren koruma önlemleri ile nükleer tesis veya nükleer maddelere yönelik sabotajların önlenmesini sağlamak,

b) Sabotaja karşı korunması gereken nükleer madde, ekipman, sistem veya cihazların tek başlarına veya birlikte sabotaja maruz kaldıklarında sebep olabilecekleri radyolojik sonuçların analizleri ile TET'i temel alarak sabotaja karşı alınacak önlemlerin belirlenmesini sağlamak,

c) İç alanlarda alınan tüm fiziksel koruma önlemlerinin hayati alanların sabotaja karşı korunması için de alınmasını sağlamak,

ç) Herhangi bir sabotaj girişimine etkin bir şekilde karşı koymak üzere koruma görevlilerinin ve kolluk kuvvetlerinin eğitimini, korunan alanlara intrüzyon olduğunda uygun karşılık verme prosedürlerini ve şehir planları ile ulaşım bağlantılarını içeren acil durum eylem planını hazırlamak,

d) Koruma görevlileri ve kolluk kuvvetleri arasındaki işbirliğinin sağlanması için düzenli eğitim ve tatbikatları yaptırmak,

e) Acil durum eylem planının uygulanmasına ilişkin olarak koruma görevlileri, kolluk kuvvetleri ve tesisin güvenli bir şekilde çalışmasından sorumlu kişiler ile işbirliğine yönelik tesisteki diğer çalışanların eğitilmesini sağlamakla, yükümlüdür.

Nükleer tesisler için sabotaja karşı alınması gereken fiziksel koruma önlemleri

MADDE 26 – (1) Nükleer güvenlik açısından önemli olan veya sabotaj meydana geldiğinde istenmeyen radyolojik sonuçların doğmasına sebep olabilecek nükleer madde, ekipman, sistem veya cihazlar sadece hayati alanlara yerleştirilir. Korunan alanın dışına yerleştirilen ekipman, sistem veya cihazların herhangi bir tehdiye maruz kaldıklarında nükleer tesis güvenliğine olan potansiyel etkileri incelenir, değerlendirilir ve uygun tedbirler alınır.

(2) Hayati alanlardaki ekipman, sistem veya cihazlara kötü niyetli bir müdahalenin yapıp yapılmadığı ve böyle bir müdahale gerçekleştiğinde müdahalenin zamanında algılanıp algılanmadığı takip edilir.

(3) Bakım veya başka bir nedenle nükleer tesisin faaliyetlerinin uzun süreli durdurulması sonrasında yeniden çalışmaya geçilmeden önce, durdurma sırasında geçen sürede sisteme kötü niyetli bir müdahale olup olmadığının tespitine yönelik gerekli incelemeler yapılır, değerlendirilir ve gerekli tedbirler alındıktan sonra çalışmaya geçilir.

(4) Nükleer maddelerin depolandığı alanların, dolapların veya hayati alanların anahtarlarına sahip olanların kaydı tutulur. Bunun için yapılan düzenlemeler aşağıdaki hususları içerir:

a) Çoğaltılma olasılığı en düşük olan anahtar tiplerinin veya ele geçirilmesi en zor olan şifre kombinasyonlarının seçilmesine önem verilir ve anahtarların kimde ve nerede olduğunun takibi için gerekli düzenlemeler yapılır.

b) Şifreler belirli aralıklarla değiştirilir.

c) Herhangi bir şüphe veya tehlike olduğu düşünülüyorsa kilitler, anahtarlar ve şifreler derhal değiştirilir.

(5) Hayati alanlarda intrüzyonu engelleyen veya geciktiren fiziksel bariyerler bulundurulur. Bu tür alanlar, çalışanların olmadığı zamanlarda sürekli olarak alarm sistemleri ve uygun koruma tedbirleriyle korunmak zorundadır. Hayati alanlara giriş için kullanılan anahtar ya da kartların yapım ve dağıtım kontrol altında tutulur ve kötü niyetli kullanılmaları engellenir.

(6) Acil durum tahliye tatbikatları sırasında hayati alanlara giriş ve çıkışların kontrol altında tutulmasına dair düzenlemeler yapılır.

Nükleer tesis sayılmayan yerlerdeki nükleer maddelerin sabotaja ve hırsızlığa karşı korunması için alınması gereken fiziksel koruma önlemleri

MADDE 27 – (1) Nükleer tesis sayılmayan yerlerde nükleer maddelerin sabotaja ve hırsızlığa karşı korunması için muhtemel radyolojik sonuç derecelerine göre 25 ve 26 ncı maddelerde yer alan önlemlerden uygun olanlar yetkilendirilen kişi tarafından belirlenir ve Kurumun onayıyla uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Nükleer Maddelerin Taşınması Sırasında Hırsızlığa ve Sabotaja Karşı Alınması Gereken Fiziksel Koruma Önlemleri

Nükleer maddelerin taşınması sırasında hırsızlığa ve sabotaja karşı alınması gereken fiziksel koruma önlemlerine ilişkin genel hükümler

MADDE 28 – (1) Nükleer maddenin taşınması için gerekli bildirimlerin yapılmasından ve fiziksel koruma taşıma planı hazırlayarak Kurumdan izin alınmasından gönderici sorumludur. Nükleer maddenin gönderilmek üzere hazırlanması, paketlenmesi, mühürlenmesi, taşınması ve alıcıya devri sırasında fiziksel koruma açısından sorumluluk paylaşımı gönderici ve alıcı arasında yapılacak anlaşmaya göre belirlenir ve madde gönderilmeden en geç on dört gün önce "Çok Gizli" gizlilik derecesi ile Kuruma bildirilir. Taşıyıcı ve taşıma sırasında görev alacak diğer kişilerle ilgili bilgiler güvenlik soruşturmasında kullanılmak üzere madde gönderilmeden en geç yirmi bir gün önce "Çok Gizli" gizlilik derecesi ile Kuruma sunulur.

(2) Gönderici, nükleer maddelerin taşınmasına yönelik TET ve aşağıdaki hususları dikkate alarak acil durum eylem planını da içeren bir taşıma fiziksel koruma planı hazırlamakla yükümlüdür:

a) Nükleer maddelerin mümkün olan en kısa sürede taşınması.

- b) Nükleer maddelerin taşınması sırasında ara depolama ve bekleme yerlerinin sayısının ve buralarda geçen sürelerin en aza indirilmesi.
- c) Nükleer maddelerin taşıma ve geçici depolama sırasında madde sınıfına uygun olarak korunması.
- ç) Taşıma takviminde kötü niyetli şahısların tespit edebileceği düzenli bir zamanlama kullanılmaması.
- d) Taşıma bilgisinin gizli tutulması ve sadece önceden bilmesi gereken personel ile sınırlandırılması.
- e) Nükleer maddenin taşınma güzergahındaki yerleşimlerin mülki idare amirleriyle ve kolluk kuvvetleriyle işbirliği yapılması.
- (3) I. ve II. sınıf nükleer maddelerin taşınması ile ilgili yazışmalar "Çok Gizli" gizlilik derecesi ile yapılır ve taşıyıcı araç üzerinde nükleer madde taşındığını gösteren dikkat çekici özel işaretler kullanılmaz.

(4) Bilgi emniyeti açısından nükleer maddelerin taşınması, nükleer madde sayım kontrolü veya radyasyon güvenliğini ilgilendiren haberleşmelerde şifreli haberleşme kanalları kullanılır. Zorunlu hallerde bilgi emniyeti sağlanmak kaydıyla ve haberleşmenin içeriğine dikkat edilerek şifresiz haberleşme kanalları da kullanılabilir. Bu hususlar herhangi bir olağanüstü durumda da dikkate alınır.

Ön bildirim

MADDE 29 – (1) Gönderici, planlanan taşımanın karayolu, denizyolu, demiryolu ve havayollarından hangisiyle yapılacağına dair taşıma türünü, gönderilen malın planlanan varış zamanını, eğer taşıma devri varış yerinden önceki bir ara noktada yapılacaksa devrin yapılacağı noktayı alıcıya önceden bildirmekle yükümlüdür.

(2) Gönderici, alıcının malı kararlaştırılan zamanda kabul etmeye hazır olduğuna dair doğrulama bilgisini almadan taşıma işlemine başlayamaz.

(3) Gönderici, nükleer maddelerin taşınması sırasındaki fiziksel korunması ile ilgili olarak gönderici, alıcı ve taşıyıcı firmanın sorumluluklarını her bir uygulama için özel düzenlemelerle açık bir şekilde tanımlamakla yükümlüdür.

Taşıma türü ve güzergah seçimi

MADDE 30 – (1) Gönderici, güzergah belirlenirken taşıma emniyeti açısından doğal afet, toplumsal karışıklıklar ve kolluk kuvvetlerinin imkanları gibi hususları dikkate almak, kargo transferi sayısını ve kargonun taşıma süresini en aza indirecek bir taşıma türünü seçmek ve taşıyıcının fiziksel koruma önlemlerinin uygulanmasında işbirliği yapacağını önceden garanti altına almakla yükümlüdür.

Taşıma kontrol merkezi

MADDE 31 – (1) I. sınıf nükleer maddelerin herhangi bir taşıma türüyle taşınması sırasında geçici bir TKM oluşturulur. TKM herhangi bir tehdit durumunda dahi fonksiyonlarını yerine getirebilecek şekilde seçilir.

(2) TKM'de güvenilirliği önceden tespit edilmiş personel görevlendirilir.

(3) Gönderici, taşıma aracı, eşlik eden araçlar ve TKM arasında iki yönlü sesli iletişim sistemi kurmak ve bu sistem yanı sıra bir diğer emniyetli yedek ve farklı iletişim sistemi de oluşturmakla yükümlüdür.

Nükleer maddelerin uluslararası taşınması

MADDE 32 – (1) Nükleer maddelerin uluslararası taşınmasında alınacak fiziksel koruma önlemleri ile ilgili sorumluluklar gönderici ve alıcı arasında yapılacak sözleşme veya anlaşma ile belirlenir. Bu sözleşme veya anlaşmalarda fiziksel koruma sorumluluğunun devredileceği nokta açık olarak belirtilir.

(2) Gönderici, taşıma hazırlıklarını uluslararası bir taşıma gerçekleştirmeden önce alıcı ülkenin ve transit ülke ya da ülkelerin fiziksel koruma mevzuatlarına uygun olacak şekilde yapmakla yükümlüdür.

(3) Nükleer maddelerin uluslararası taşınmasında alıcı ülke ve bütün transit ülkelerin;

a) Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Sözleşmesine taraf olması veya

b) Fiziksel koruma düzenlemelerini garanti altına alan bir resmi anlaşma yapmış olması veya

c) Fiziksel koruma düzenlemelerini uluslararası kabul edilebilir kılavuzlara göre yaptıklarını resmi olarak beyan etmesi veya

ç) Nükleer maddenin taşınması için uygun fiziksel koruma önlemlerini içeren bir lisans veya izin verme sistemine sahip olması, gerekmektedir.

III. sınıf nükleer maddelerin taşınmasında alınması gereken önlemler

MADDE 33 – (1) III. sınıf nükleer maddeler taşınırken nükleer maddelerin taşınmasına yönelik olarak 28, 29, 30 ve 32 nci maddelerde yer alan hükümlere ek olarak aşağıdaki önlemler alınır.

a) Gönderici ve alıcının anlaşması ile araç veya yük konteynerleri kilitlenir ve mühürlenir.

b) Yükleme ve taşıma öncesinde sabotaj ihtimaline karşı yük aracında ayrıntılı bir arama yapılır.

c) Alıcı malı teslim alırken kilit ve mühürlerin bütünlüğünü kontrol etmek ve malı zaman geçirmeksizin kabul etmek, malın teslim alındığını veya makul bir süre geçtikten sonra malın yerine ulaşmadığını göndericiye bildirmekle yükümlüdür.

II. sınıf nükleer maddelerin taşınmasında alınması gereken önlemler

MADDE 34 – (1) II. sınıf nükleer maddeler taşınırken nükleer maddelerin taşınmasına yönelik olarak 28, 29, 30, 32 ve 33 üncü maddelerde yer alan hükümlere ek olarak aşağıdaki önlemler alınır.

a) Nükleer güvenlik hususları aksini zorlamadıkça II. sınıf nükleer madde bulunduran paketler kapalı, kilitli ve mühürlü olan araç, kompartıman veya yük konteynerlerinde taşınır. 2000 kg'dan daha ağır paketler kilitli ve mühürlü olmak kaydıyla açık araçlarda da taşınabilir. Paket nükleer güvenlik hususlarına bağlı olarak araca veya yük konteynerine sabitlenir.

b) Gönderici, taşıma başlamadan önce paket, araç, kompartıman veya yük konteynerindeki kilit ve mühürlerin bütünlüğünü ve sağlığını garanti altına almak için kontrol etmekle yükümlüdür.

c) Gönderici, taşıma sırasındaki sorumlulukları ayrıntılı bir şekilde içeren ve Kurum tarafından onaylanmış fiziksel koruma planında yer alan yazılı acil durum eylem planını fiziksel korumadan sorumlu personele vermekle yükümlüdür.

ç) Alıcı, gönderici, taşıyıcı ve Kurum arasında uygun ve güvenli iletişim koşulları sağlanır.

I. sınıf nükleer maddelerin taşınmasında alınması gereken önlemler

MADDE 35 – (1) I. sınıf nükleer maddeler taşınırken nükleer maddelerin taşınmasına yönelik olarak 28, 29, 30, 31, 32, 33 ve 34 üncü maddelerde yer alan hükümlere ek olarak aşağıdaki önlemler alınır.

a) Nükleer madde hırsızlığı veya sabotajı önlemek üzere eğitilmiş ve uygun şekilde silahlı olarak donatılmış koruma görevlileri bütün taşımalara eşlik eder. Gerektiğinde saldırıya karşılık vermek üzere yeterli sayıda, eğitilmiş ve uygun şekilde silahlı olarak donatılmış kişilerden oluşan ayrı bir ekip oluşturulur. Koruma görevlileri paketlerin kilitli olduğu taşıma bölümlerini devamlı ve etkin bir şekilde özellikle de taşıma aracı hareket halinde değilken izler.

b) Denizyolu ile yapılan taşıma sadece bu iş için tahsis edilmiş bir taşıma gemisiyle ve taşınan madde kilitlenmiş ve mühürlenmiş bir konteyner içerisinde olacak şekilde gerçekleştirilir. Denizyolu ile yapılan taşımaya;

1) Türk kara sularında bir limandan diğer bir limana intikali esnasında,

2) Türk kara sularına girişinden itibaren limana intikal edene kadar,

3) Türk limanlarında yapılacak olan tahmil-tahliye faaliyetleri süresince,

4) Türk kara sularından çıkana kadar,

Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından koruma ve refakat görevi icra edilir.

c) Demiryolu ile yapılan taşıma sadece yük treniyle ve özel olarak tahsis edilmiş bir vagonla yapılır. Eşlik eden korumalar taşınan yüke en yakın vagona seyahat eder.

ç) Havayolu ile yapılan taşıma tek yükü taşıyan nükleer madde olan kargo amaçlı hava taşıtlarıyla yapılır.

d) Karayolu ile yapılan taşımalarda;

1) Her bir taşıma için Kurum tarafından onaylanmış, özellikle saldırılara karşı koyacak şekilde yapılmış ve gerektiğinde aracı hareket ettiremez hale getirici bir cihazla donatılmış ve sinyal karıştıma sistemi ile takviye edilmiş araçlar kullanılır.

2) Her bir yük aracında taşıma sırasında en az bir koruma görevlisi bulunması zorunludur. Ayrıca her bir yük aracına bir veya daha fazla koruma görevlisi taşıyan en az bir araç eşlik eder.

3) Eğer taşıma bir günde tamamlanamayacaksa, aracın Kurum tarafından onaylanmış bir bekleme yerinde kalabilmesi için gerekli ön hazırlıklar yapılır. Bu tür konaklamalar sırasında yük aracı kilitli ve koruma altındaki bir binada ya da etrafı çevrili bir yerde park halinde hareket ettiremez biçimde tutulur.

4) Yük aracı, ona eşlik eden araç ya da araçlar ve TKM arasındaki iki yönlü iletişimin yanı sıra yük aracı ve ona eşlik eden araç ya da araçlar arasında da iki yönlü iletişim imkanları sağlanır.

Denetim, Tatbikatlar ve Yaptırımlar

Denetim

MADDE 36 – (1) Nükleer tesisler ile nükleer madde bulunduran, kullanılan ve depolanan yerler bu Yönetmelik kapsamında Kurum denetimine tabidir.

(2) Denetimlerde Kurum tarafından onaylanan güncel fiziksel koruma programına uygun fiziksel koruma sisteminin kurulduğu ve uygulandığı kontrol edilir.

(3) Denetimler gerekli tüm kayıtlar ve dokümantasyonun gözden geçirilmesini, değerlendirilmesini, gözetim, izleme ve tetkik faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini, istenildiğinde fiili muayene ve ölçüm yapılmasını veya yaptırılmasını, tesis yönetimi ve personelle görüşülmesini ve fiziksel koruma sistemi ile ilgili diğer faaliyetleri kapsar.

(4) Kurum yapacağı denetimleri denetlenenlere önceden bildirmekle yükümlü değildir. Denetimler resmi tatil günlerinde de dahil olmak üzere haberli veya habersiz olarak herhangi bir zamanda yapılabilir.

(5) Kurum denetimler sonucunda fiziksel koruma uygulamalarında yetersizlikler tespit ettiğinde bir süre belirleyerek düzeltici faaliyetlerin gerçekleştirilmesini talep eder ve bu taleplerin yerine getirilip getirilmediğini takip eder. Gerekli düzeltici faaliyetler verilen süre içerisinde gerçekleştirilmezse Kurum yaptırım uygular.

(6) Nükleer tesis denetimleri Kurum tarafından hazırlanan bir denetim programına uygun olarak gerçekleştirilir. Kurum her takvim yılında en az bir kere olmak üzere denetim gerçekleştirir. Ardışık iki denetimin arası 14 aydan fazla olamaz.

Kurum denetçilerinin yetkileri

MADDE 37 – (1) Kurum denetçileri haberli veya habersiz olarak denetim yapmak, denetim için ilgili tesislere veya yerlere girmek, faaliyetleri yerinde denetlemek, gerekli gördükleri kişilerle görüşmek, gerekli gördükleri hususlarda soruşturma yapmak, idari ve teknik önlemler alınmasını talep etmek, her türlü belge ve kayıtları istemek, incelemek veya inceletmek, herhangi bir numuneyi almak, aldımak, usulüne uygun olarak bertaraf etmek veya ettirmek, herhangi bir cihaz kullanarak ölçüm, muayene ve test yapmak veya yaptırmak, verilen yetki çerçevesinde görsel veya yazılı kayıt tutmak ve gerektiğinde yerel mülki idare amirinden yardım istemek yetkisine sahiptir.

(2) Denetçiler olağanüstü bir durum tespit ettiklerinde yetkilendirilen kişiden doğrudan önlem talep etme yetkisine sahiptir.

Denetlenenlerin yükümlülükleri

MADDE 38 – (1) Yetkilendirilen kişi, Kurum denetçilerinin görevlerini serbestçe, zamanında ve uygun şekilde yerine getirebilmeleri için gerekli tüm kolaylıkları sağlamakla, gerekli tüm kayıt ve belgeleri sunmakla, gerekli tüm idari tedbirleri almakla, Kurum denetçileri tarafından kendilerinden talep edilen hususları yerine getirmekle, önlemleri zamanında ve eksiksiz olarak almakla ve gerekli düzeltici faaliyetleri gerçekleştirmekle yükümlüdür.

İç denetim

MADDE 39 – (1) Yetkilendirilen kişi, fiziksel koruma programı, prosedürler ve koruma görevlileri ile kolluk kuvvetlerinin olaylara zamanında karşılık verme yeteneklerinin tespiti amacıyla fiziksel koruma sistemini her altı ayda bir denetlemekle, her bir denetim için iç denetim raporu hazırlamakla ve bu raporları kayıt altında tutmakla yükümlüdür.

(2) Yetkilendirilen kişi, iç denetim sırasında tesisin fiziksel koruma sisteminde yetersizlikler bulunduğu veya fiziksel koruma programında belirlenen önlemlerin uygulanmadığının tespit edilmesi durumunda derhal düzeltici faaliyetler gerçekleştirmekle yükümlüdür.

(3) Yetkilendirilen kişi, iç denetim raporları, gerçekleştirilen düzeltici faaliyetler ile alınan önlemlere ilişkin raporları bir sonraki yılın ocak ayı içerisinde "Çok Gizli" gizlilik derecesi ile Kuruma sunmakla yükümlüdür.

Tatbikatlar

MADDE 40 – (1) Yetkilendirilen kişi, fiziksel koruma sisteminin güvenilirlik ve etkinliğinin, uygulanacak prosedürlerin yeterliliğinin ve koruma görevlileri ile kolluk kuvvetlerinin olaylara zamanında karşılık verme ve görev paylaşımının etkinliğinin ölçülmesi amacıyla yılda en az bir defa tatbikat gerçekleştirmekle ve tatbikatlarla ilgili sonuç raporlarını "Çok Gizli" gizlilik derecesi ile Kuruma sunmakla yükümlüdür.

Yaptırımlar

MADDE 41 – (1) Kurum denetçileri tarafından tesisin fiziksel korunmasında uygunsuzluk tespit edildiği durumlarda Kurumun talep ettiği düzeltici faaliyetler verilen süre içerisinde gerçekleştirilmezse Kurum, tesisin işletme lisansını veya yetkilendirilen kişinin yetki belgesini geçici ya da sürekli olarak iptal edebilir ve tesiste bulunan nükleer maddelere geçici veya sürekli olarak el koyabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 42 – (1) 20/7/1979 tarihli ve 16702 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Özel Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunma Önlemleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş dönemi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içerisinde 9 uncu maddenin birinci fıkrasına uygun olarak TET belirlenir ve Kurum tarafından yetkilendirilen veya yetkilendirme için başvuran kişilere bildirilir.

(2) Yetkilendirilen kişiler TET kendilerine bildirildikten itibaren on iki ay içerisinde bu Yönetmelikte belirtilen tüm hususları içeren güncellenmiş fiziksel koruma programlarını "Çok Gizli" gizlilik derecesi ile Kurumun onayına sunmakla yükümlüdür.

Yürürlük

MADDE 43 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 44 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Kurum Başkanı yürütür.

Ek-1

TABLO: NÜKLEER MADDELERİN SINIFLANDIRILMASI

Madde	Biçim	Nükleer Maddenin Sınıfı		
		I	II	III
Plütonyum ^a	İşinlanmamış veya az işinlanmış ^b	2 kg veya daha fazla	500 g dan fazla ve 2 kg dan az	15 g dan fazla ve 500 g veya daha az
Uranyum-235	İşinlanmamış veya az işinlanmış ^b %20 veya daha fazla zenginleştirilmiş uranyum	5 kg veya daha fazla	1 kg dan fazla ve 5 kg dan az	15 g dan fazla ve 1 kg veya daha az
	İşinlanmamış veya az işinlanmış ^b %10 veya daha fazla ve %20 den daha az zenginleştirilmiş uranyum	-	10 kg veya daha fazla	1 kg dan fazla ve 10 kg dan az
	İşinlanmamış veya az işinlanmış ^b Doğal uranyumdan fazla %10 dan az zenginleştirilmiş uranyum	-	-	10 kg veya daha fazla
	İşinlanmamış veya az	2 kg veya	500 g dan fazla ve	15 g dan fazla ve

Uranyum-233	ışınlanmış b	daha fazla	2 kg dan az	500 g veya daha az
İşınlanmış Yakıt			Tüketilmiş veya doğal uranyum, toryum veya düşük zenginlikli yakıt (fisil içeriği %10'dan az)	

a) Plütonyum-238 içeriği %80 veya daha az olan plütonyum

b) Reaktörde işınlanmamış nükleer maddeler ile reaktörde işınlanmış ancak zırlama olmaksızın bir metre uzaklıkta 1 Gy/saat (100 rad/saat) değerine eşit veya daha az radyasyon doz hızına sahip maddeler.

Not: Bu Tablo bu Yönetmelikten bağımsız olarak yorumlanamaz.